

ตอนที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จัดทำขึ้นสำหรับท้องถิ่นและสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้จะช่วยทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกระดับเห็นผลคาดหวังที่ต้องการในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ชัดเจนตลอดแนว ซึ่งจะสามารถช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับท้องถิ่นและสถานศึกษาร่วมกันพัฒนาหลักสูตรได้อย่างมั่นใจ ทำให้การจัดทำหลักสูตรในระดับสถานศึกษามีคุณภาพและมีความเป็นเอกภาพยิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้เกิดความชัดเจนเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และช่วยแก้ปัญหาการเทียบโอนระหว่างสถานศึกษา ดังนั้นในการพัฒนาหลักสูตรในทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติจนกระทั่งถึงสถานศึกษา จะต้องสะท้อนคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งเป็นกรอบทิศทางในการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ และครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวังได้ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งระดับชาติ ชุมชน ครอบครัว และบุคคลต้องร่วมรับผิดชอบ โดยร่วมกันทำงานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง ในการวางแผน ดำเนินการ ส่งเสริม สนับสนุน ตรวจสอบ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไข เพื่อพัฒนาเยาวชนของชาติไปสู่คุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

จุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนสู่ศตวรรษที่ 21 ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การบริหารจัดการหลักสูตรในยุคปัจจุบันซึ่งมีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นและสถานศึกษา ให้มีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจในการพัฒนาหลักสูตรของตนเอง ครอบคลุมหลายมิติ เกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่ายในท้องถิ่น และต้องอาศัยองค์ประกอบปัจจัยเกื้อหนุนต่างๆ มากมาย เพื่อการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพสูงสุด การกำหนดกรอบหลักสูตรท้องถิ่นเป็นสาระสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน เห็นแนวทางในการดำเนินงานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการส่งเสริม และดูแลด้านคุณภาพสอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของชุมชนท้องถิ่น โดยมีการกำหนดตามมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายและเกณฑ์ในการพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น และสามารถตรวจสอบคุณภาพของผู้เรียนในระดับท้องถิ่น เพื่อกำหนดกรอบทิศทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถอันเป็นพื้นฐานจำเป็นในท้องถิ่นและโลกปัจจุบัน กรอบเป้าหมาย จุดเน้นที่กำหนดสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ต้องมุ่งเน้น

ผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ ผู้เรียนมี
โอกาสเรียนรู้เรื่องราวของชุมชน ท้องถิ่น ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมในชีวิตจริงของตน ทำให้เกิดความตระหนัก เห็น
คุณค่า สำนึกรักผูกพันกับท้องถิ่น มีความภาคภูมิใจในบรรพบุรุษ ถิ่นฐานบ้านเกิด เป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน
ตลอดจนสามารถแก้ปัญหา พัฒนาชีวิต อาชีพ ครอบครัวและสังคมของตนเองได้ตามควรแก่ฐานะ และเป็น
บุคคลที่มีความรอบรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นในแง่มุมต่างๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ฯลฯ อย่างชัดเจน ใน
กระบวนการจัดทำหรือพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐาน
การเรียนรู้และตัวชี้วัดที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดนั้น สำนักวิชาการและมาตรฐาน
การศึกษาได้กำหนดให้หน่วยงานระดับท้องถิ่น ซึ่งในที่นี้หมายถึงเขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัด
อื่นๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ได้จัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นนั้น ๆ ขึ้น เพื่อเป็นกรอบ
ทิศทางให้สถานศึกษาได้นำไปประกอบการพิจารณาจัดทำหรือเพิ่มเติมในส่วนที่จะสามารถตอบสนองต่อความ
ต้องการของท้องถิ่น ภายใต้บริบทของสถานศึกษาตามหลักการจัดการศึกษาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในแนว
การบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้หน่วยงานระดับ
ท้องถิ่น ซึ่งหมายถึงจังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และหรือองค์กร หน่วยงานอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศโดยรวม ยุทธศาสตร์การพัฒนา กลุ่ม
จังหวัด และยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด ตลอดจนแผนพัฒนาการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาควบคู่กับ
มาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพิจารณากำหนดกรอบเป้าหมายและ
จุดเน้นในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลในวัยเรียนให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน เพื่อเป็นมนุษย์ที่มีความสมดุล
ทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก

ด้วยเหตุนี้กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นจึงถือเป็นตัวจักรสำคัญในการตอบสนองนโยบาย
พระราชบัญญัติทางการศึกษา กฎหมายและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา
ดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 81 ระบุว่ารัฐต้องจัดการศึกษาอบรม
และสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรม ให้เกิดความรู้คู่คุณธรรมจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ
ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้ และปลูกฝัง
จิตสำนึกที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปะวิทยาการต่างๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนา
ประเทศ พัฒนาวิชาชีพครูและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ. ศ.2545
มาตรา 7 ระบุว่า กระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบ
ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้รักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพ
กฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษา
ผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิ

ปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 27 ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษา ต่อให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน **มีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชน และสังคมภูมิปัญญาท้องถิ่น** คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

มาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและ **สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง**

พระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ. ศ.2546 มาตรา35 ระบุว่าสถานศึกษา ที่จัดการศึกษาศึกษาขั้นพื้นฐานเฉพาะที่เป็นโรงเรียน มีฐานะเป็นนิติบุคคล **และมาตรา 37 ให้มีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา** เพื่อทำหน้าที่ในการดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการฯ และให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายนี้ หรือกฎหมายอื่น และมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (1) อำนาจหน้าที่ในการบริหารและจัดการศึกษาและพัฒนาสาระของหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- (2) อำนาจหน้าที่ในการพัฒนางานด้านวิชาการและจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ร่วมกับกับสถานศึกษา

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ. ศ.2544 ข้อ 5 ระบุว่าให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงาน วิชาการสถานศึกษา” อยู่ภายใต้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและข้อ 6 ให้คณะกรรมการมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) วางแผนดำเนินงานวิชาการ กำหนดสาระรายละเอียดของหลักสูตรระดับสถานศึกษาและแนวการจัด สัดส่วนสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สภาพเศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาของท้องถิ่น

แนวทางการดำเนินงานจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เพื่อให้สถานศึกษานำไปใช้จัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง ทั้งในด้านความสำคัญ ประวัติความเป็นมา สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ สภาพเศรษฐกิจ สังคม การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ ศิลปะ วัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญา ฯลฯ ตลอดจน สภาพปัญหาในชุมชนและสังคมนั้นๆ อันจะทำให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความผูกพัน มีความภาคภูมิใจในท้องถิ่น

ของตน ยินดีที่จะร่วมสืบสานพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นนั้น มีข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

การดำเนินงานของส่วนกลาง

กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยงาน ในส่วนกลาง มีภารกิจสำคัญในการจัดและส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีหน้าที่ในการจัดทำนโยบายและจัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้กำหนดจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นโดยกำหนด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้ผู้เรียนรักประเทศชาติ รักท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์ สร้างสิ่งดีงามให้สังคม มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะต้องนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ไปใช้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้บรรลุ ตามจุดหมายและมาตรฐาน การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

การดำเนินงานระดับเขตพื้นที่การศึกษา

พระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีหน้าที่ในการบริหารจัดการศึกษา และพัฒนาสาระของหลักสูตรการศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้ง มีหน้าที่ในการพัฒนางานด้านวิชาการร่วมกับสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรจัดทำ “กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น” ในระดับเขตพื้นที่ เพื่อให้สถานศึกษานำไปจัดทำรายละเอียดของเนื้อหาองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นให้เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษาและนำไปสู่การปฏิบัติจริง โดยได้ดำเนินการ ดังนี้

แนวทางการดำเนินงานระดับเขตพื้นที่การศึกษา

1. ดำเนินงานในรูปคณะกรรมการองค์ประกอบของคณะกรรมการ ประกอบด้วยศึกษานิเทศก์ ครู ผู้บริหารการศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ประสบการณ์ หลากหลายสาขา เช่น มีความรู้เกี่ยวกับวิสัยทัศน์ กลุ่มจังหวัด มีความเข้าใจเกี่ยวกับท้องถิ่น ภูมิปัญญา ปัญหาชุมชน มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความมุ่งมั่น และเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา มีความรู้ด้านจิตวิทยาและพัฒนาการเด็ก มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ฯลฯ และได้ร่วมกันกำหนดกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นให้เหมาะสม ทันสมัย เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนในเขตพื้นที่ สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างแท้จริง

2. ศึกษา/วิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการจัดทำกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นได้ทำการศึกษา/วิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งครอบคลุมทั้งมาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น และสาระการเรียนรู้ชั้นปีของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อจะได้ทราบถึงขอบข่ายของการกำหนดกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

3. **ศึกษา/วิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศของท้องถิ่น** ซึ่งคณะกรรมการได้ศึกษาวิเคราะห์/สังเคราะห์ ข้อมูลสารสนเทศของท้องถิ่น ครอบคลุมทั้งวิสัยทัศน์กลุ่มจังหวัด/จังหวัด ความสำคัญ ประวัติความเป็นมา สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ สภาพเศรษฐกิจ สังคม วิถีการดำรงชีวิต ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา ท้องถิ่น สภาพปัญหาในชุมชนและสังคมนั้น ๆ รวมทั้งศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจุดเน้นหรือข้อมูล ประเด็นที่สถานศึกษาในเขตพื้นที่ให้ความสำคัญ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำ กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

4. **กำหนดกรอบสาระเรียนรู้ท้องถิ่น** เมื่อคณะกรรมการได้วิเคราะห์/สังเคราะห์ และทราบถึง ขอบข่ายของการกำหนดกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งข้อมูล สารสนเทศของท้องถิ่นและสถานศึกษาแล้ว จึงร่วมกันกำหนดกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นให้เหมาะสม ซึ่งมีความยืดหยุ่น สถานศึกษาสามารถนำไปกำหนดรายละเอียดของเนื้อหาองค์ความรู้ ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นได้ง่ายและ สอดคล้องกับจุดเน้นของสถานศึกษา

5. **สอบถามและรับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง** เมื่อจัดทำกรอบสาระเรียนรู้ท้องถิ่นเสร็จแล้ว นำไปรับฟังความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น เช่น ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหาร สถานศึกษา ครู อาจารย์ ศึกษานิเทศก์ ผู้ปกครอง นักเรียน ผู้นำชุมชน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อ ตรวจสอบความสมบูรณ์ ก่อนที่จะนำไปปรับปรุงและให้สถานศึกษานำไปจัดทำรายละเอียดสาระการเรียนรู้ ท้องถิ่นของสถานศึกษาต่อไป

6. **เผยแพร่และประชาสัมพันธ์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น** หลังจากปรับปรุง กรอบสาระการ เรียนรู้ท้องถิ่นให้สมบูรณ์แล้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กรอบสาระการเรียนรู้ ท้องถิ่นให้สถานศึกษาทุกแห่งในเขตพื้นที่ได้ทราบและนำไปเป็นกรอบจัดทำรายละเอียดของเนื้อหาการเรียนรู้ ท้องถิ่นของสถานศึกษาอย่างเหมาะสม

7. **นิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล** หลังจากสถานศึกษาได้นำกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ไปจัดทำรายละเอียดของเนื้อหาองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับ ผู้เรียนแล้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะดำเนินการนิเทศ ติดตาม กำกับ และประเมินผลการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของสถานศึกษา รวมทั้งติดตามประเมินผลคุณภาพของผู้เรียนว่าเป็นไป ตามมาตรฐานการเรียนรู้หรือไม่ และนำผลการประเมินมาใช้ในการวางแผน ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ การศึกษาต่อไป

กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จะได้มีการทบทวนและปรับปรุง พัฒนาทุกระยะ 3 – 5 ปี หรือตามระยะเวลาที่คณะกรรมการฯ เห็นสมควรเพื่อให้มีความทันสมัยเหมาะสมกับ สภาวะแวดล้อมและสภาวะของสังคม วัฒนธรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

การดำเนินงานของสถานศึกษา

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติการที่จะต้องนำกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้จัดทำนำไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม เพื่อให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง เกิดความรัก ความผูกพัน และมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่น สถานศึกษาจึงต้องนำ กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น มาจัดทำ รายละเอียดของเนื้อหา องค์ความรู้ที่เกี่ยวกับท้องถิ่น ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา และสภาพชุมชนนั้น ๆ

แนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษา

1. แต่งตั้งคณะกรรมการ/ คณะทำงาน คณะกรรมการชุดนี้ควรประกอบด้วย ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา/ ผู้บริหารส่วนราชการระดับท้องถิ่น ผู้บริหารสถานศึกษาในท้องถิ่นทั้งระดับมัธยมศึกษา ครูผู้สอน ผู้แทนชุมชน
2. วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและแหล่งข้อมูลต่างๆ อาทิ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รวมทั้งศึกษาสภาพ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลง บริบทสภาพ ปัญหา ความต้องการของท้องถิ่น ชุมชน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในพื้นที่ เป็นต้น
3. ดำเนินการจัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น ในการดำเนินการจัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น ให้มีคุณภาพ จะต้องมีการวางแผนงานที่ชัดเจนเพื่อให้เห็นภาพการทำงานตลอดแนวด้วยกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม
4. รับฟังความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้อง อาทิ ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ประชาชนในชุมชน และหน่วยงานธุรกิจ ฯลฯ เพื่อนำข้อคิดเห็นจากฝ่ายต่างๆ มาปรับปรุงกรอบหลักสูตรให้มีความเหมาะสมชัดเจนยิ่งขึ้น
5. เสนอคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา/ คณะกรรมการระดับท้องถิ่นเพื่อให้ความเห็นชอบ

องค์ประกอบสำคัญของกรอบสาระการเรียนรู้ระดับท้องถิ่น

กรอบสาระการเรียนรู้ระดับท้องถิ่น

1. เป้าหมาย/จุดเน้น ของเขตพื้นที่การศึกษา/ หน่วยงานระดับท้องถิ่น เป็นหน่วยงานสำคัญที่จะช่วยขับเคลื่อนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาภายในเขต/ท้องถิ่น เพื่อให้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลาง และผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ในเรื่องเกี่ยวกับชุมชน ท้องถิ่นในการจัดการศึกษาให้บรรลุผลดังกล่าว เขตพื้นที่การศึกษาอาจกำหนดเป้าหมาย/จุดเน้น ที่ต้องการให้เด่นชัดเป็นการเฉพาะ เพื่อให้สถานศึกษาได้เล็งเห็นทิศทางในการพัฒนาการศึกษาในท้องถิ่น เช่น การพัฒนาด้านการศึกษาวิเคราะห์ เป็นต้น เป้าหมาย/จุดเน้นนั้นควรกำหนดเป็นคุณภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน มิควรกำหนดในสิ่งที่ก่อให้เกิดข้อจำกัดต่อการจัดการเรียนการสอนในระดับสถานศึกษา
2. สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เป็นส่วนที่ให้อำนาจเกี่ยวกับหัวข้อ/ประเด็นสำคัญที่ผู้เรียนในท้องถิ่นควรเรียนรู้หรือได้รับการปลูกฝัง ในฐานะที่เป็นสมาชิกของชุมชนนั้นๆ เพื่อให้เกิดความรักความภาคภูมิใจ และต้องการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม ภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาพแวดล้อมในท้องถิ่น การกำหนดสาระ

การเรียนรู้ท้องถิ่นควรกำหนดในขอบเขตประเด็นสำคัญ พร้อมทั้งมีคำอธิบายประกอบในแต่ละประเด็นพอสังเขป เพื่อครูผู้สอนใช้เป็นแนวทางในการจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่น เช่น ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น สภาพภูมิอากาศ ภูมิประเทศเศรษฐกิจ สังคม วิถีชีวิต ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาพปัญหา และเหตุการณ์สำคัญในชุมชนและสังคมนั้นๆ รวมทั้งข้อมูลแนวโน้มการพัฒนาท้องถิ่น เป็นต้น

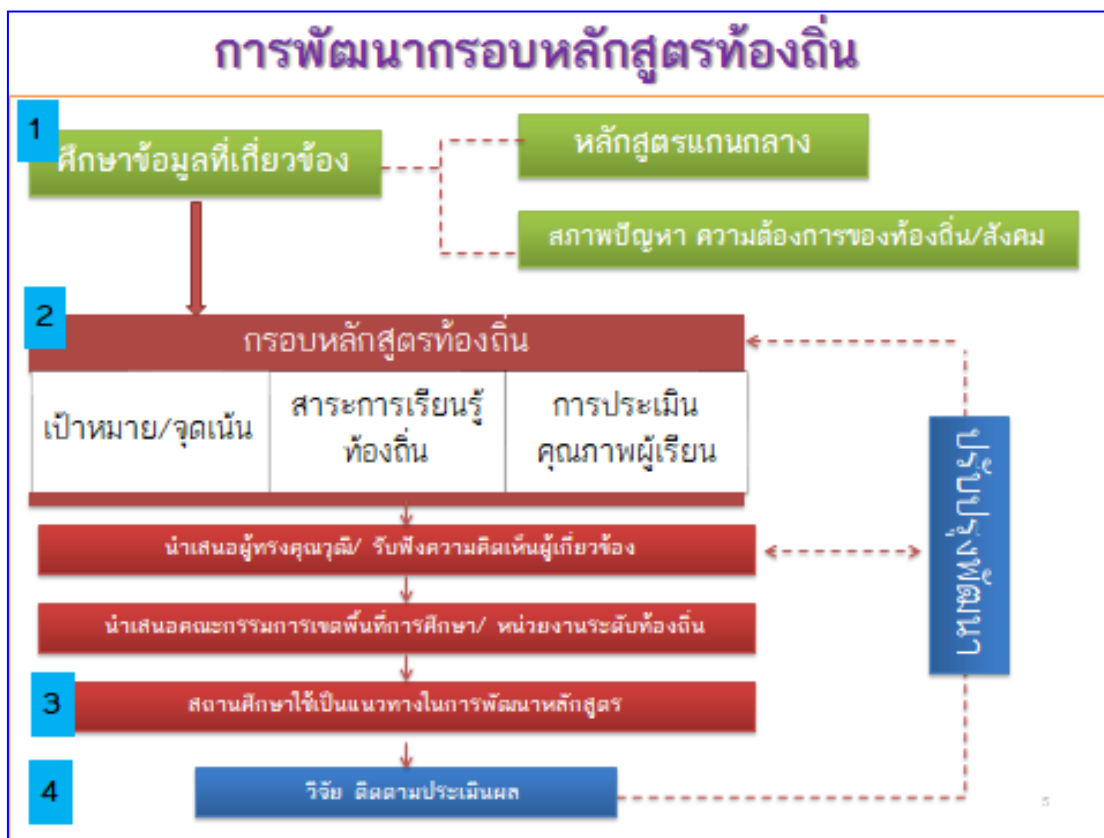
การจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นอาจได้จากการวิเคราะห์ รวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระตามหลักสูตรแกนกลาง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและท้องถิ่น รวมทั้งข้อมูลจากการศึกษา สัมภาษณ์ ปัญหาการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคม/ชุมชน เพื่อนำมาสังเคราะห์จัดเป็นหมวดหมู่ เพื่อสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ต่อไป

การจัดทำหลักสูตรโดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นนั้น สิ่งที่ต้องทำความเข้าใจให้ตรงกันคือ

1. หลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในระดับสถานศึกษาคือ **“หลักสูตรสถานศึกษา”**

2. สิ่งที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นสามารถสอดแทรกเข้าไปในรายวิชาพื้นฐานทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ หรือหากสถานศึกษาเห็นว่ามีความสำคัญที่ต้องการจะเน้นและแยกสอนเป็นการเฉพาะ เช่น การสอนจักสาน เพื่ออนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ก็สามารถเปิดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมได้ แต่ไม่ว่าจะเป็นลักษณะใดก็อยู่ในหลักสูตรสถานศึกษาทั้งสิ้น มิใช่แยกเป็นหลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรท้องถิ่นจากกัน เพราะการกระจายอำนาจให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ก็เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันไป

3. กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในระดับท้องถิ่น จัดทำนั้นเป็นกรอบแนวทางกว้างๆ ที่ระบุเป้าหมาย/จุดเน้นของท้องถิ่น สาระการเรียนรู้หรือเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับท้องถิ่น และแนวทางการประเมินคุณภาพผู้เรียนในท้องถิ่น สถานศึกษาสามารถนำไปเป็นแนวทางจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องเหล่านั้นในฐานะที่เป็นสมาชิกในสังคมนั้นๆ ในเอกสารกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น นำเสนอเป็นเพียงแนวทางและตัวอย่างของรายวิชาเพิ่มเติมเกี่ยวกับท้องถิ่นได้ **มิใช่สิ่งที่กำหนดให้โรงเรียนต้องสอน**

แผนภูมิที่ 1 การจัดการรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

นิยามและความหมาย

“ท้องถิ่น” หมายถึง บริเวณสถานที่รวมทั้งสภาพแวดล้อมและสังคมวัฒนธรรมที่ผู้เรียนส่วนมาก มีวิถีชีวิตเกี่ยวข้อง คำนึงมาตั้งแต่กำเนิด มีขอบข่ายครอบคลุมทั้งหมดหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด กลุ่มจังหวัด และภูมิภาคของท้องถิ่นนั้นๆ

“สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น” หมายถึง รายละเอียดของข้อมูลสารสนเทศรวมทั้งเนื้อหา องค์ความรู้ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นในด้านต่างๆ เช่น สภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ทรัพยากร สิ่งแวดล้อม ประวัติความเป็นมา สภาพเศรษฐกิจ สังคม การดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา ฯลฯ ตลอดจนสภาพปัญหา และสิ่งที่ควรได้รับการถ่ายทอดพัฒนาในชุมชนและสังคมนั้นๆ ที่สถานศึกษากำหนดขึ้น เพื่อนำไปใช้จัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง

“สถานศึกษา” หมายถึง หน่วยงานที่มีหน้าที่นำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นไปจัดประสบการณ์ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง

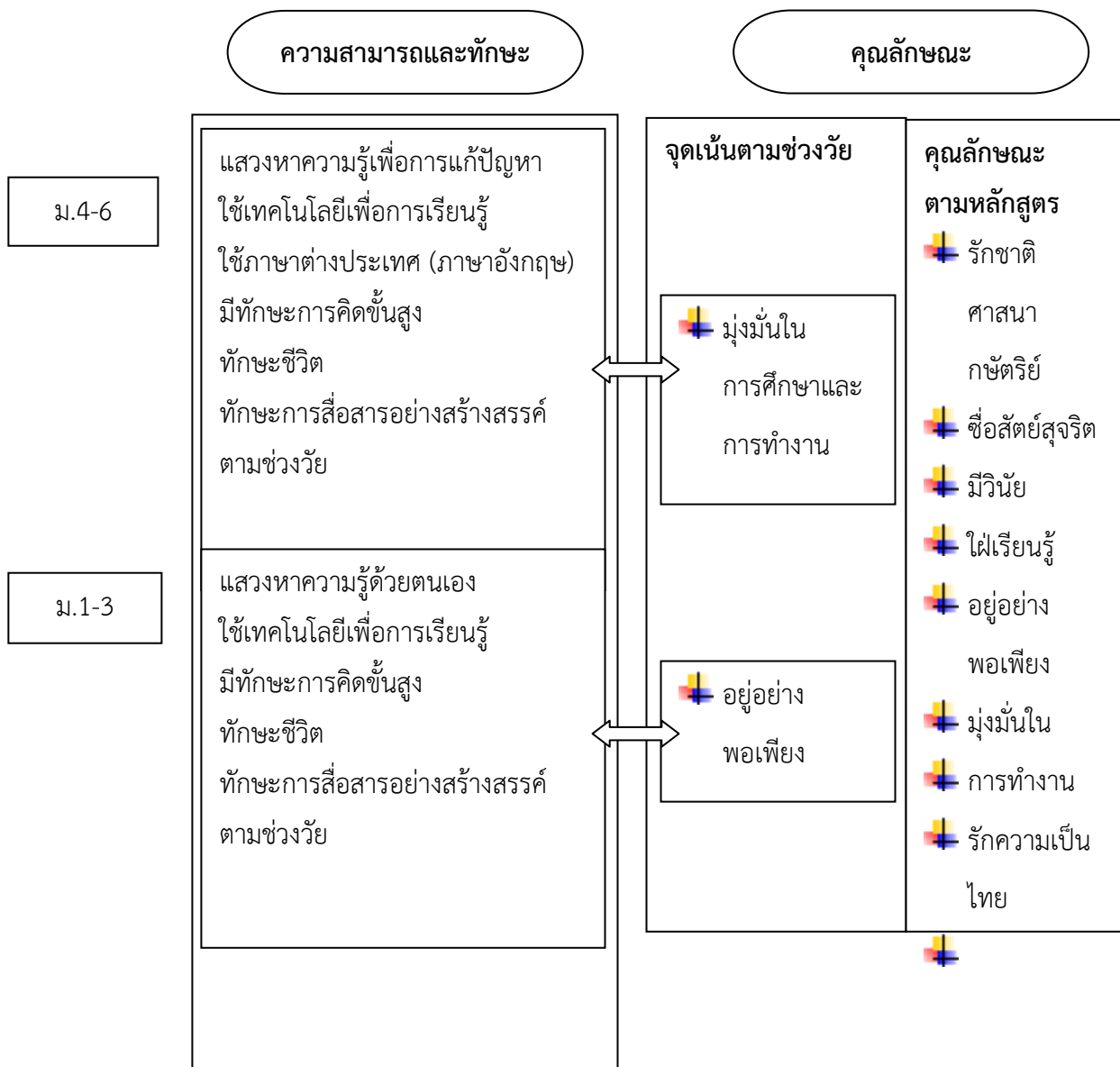
“หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง” หมายถึง หน่วยงานที่มีหน้าที่จัดทำกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ซึ่งอาจจัดทำกรอบสาระการเรียนรู้ร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่ หรือร่วมกันจัดทำกลุ่มสถานศึกษา

“ข้อมูลสารสนเทศของท้องถิ่น” หมายถึงรายละเอียดของข้อมูลสารสนเทศในท้องถิ่น ซึ่งครอบคลุมทั้งข้อมูลด้านสภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม ประวัติความเป็นมาสภาพ เศรษฐกิจ สังคม การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา ตลอดจนสภาพปัญหาในชุมชนและสังคมนั้นๆ

ตอนที่ 2

นโยบาย/จุดเน้น/เป้าหมายการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในท้องถิ่น

นโยบายจุดเน้นการขับเคลื่อนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 และการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 – 2561) ให้ประสบผลสำเร็จตามจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน โดยให้ทุกภาคส่วนร่วมกันดำเนินการ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน เพื่อการขับเคลื่อนหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผลดังนี้

ที่มาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

ท้องถิ่น หมายถึง บริเวณสถานที่รวมทั้งสภาพแวดล้อมและสังคมวัฒนธรรมที่นักเรียนส่วนมากเกี่ยวข้องกับคุ้นเคย มีขอบข่ายครอบคลุมทั้งหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด กลุ่มจังหวัดและภูมิภาคของท้องถิ่น

กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น หมายถึง ขอบข่ายเนื้อหาการเรียนรู้ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 วิเคราะห์ และกำหนดขึ้น เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามสภาพความพร้อม ความต้องการของสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้มีโอกาสเรียนรู้เรื่องราวของชุมชน ท้องถิ่น ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมในชีวิตจริงของตนเอง
2. เพื่อให้เกิดความรักผูกพันกับท้องถิ่น
3. เพื่อให้มีความภาคภูมิใจในบ้านเกิดเมืองนอน
4. เพื่อให้สามารถแก้ปัญหา พัฒนาชีวิตตนเอง พัฒนาอาชีพ ครอบครัว และสังคมของตนเอง

จากวัตถุประสงค์ดังกล่าว ผู้เรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 5 ควรได้เรียนรู้ในประเด็น ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น ภูมิอากาศ ภูมิประเทศ ทรัพยากร สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การประกอบอาชีพ วิถีชีวิต ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา โบราณสถาน โบราณวัตถุ สถานศึกษา บุคคลสำคัญ สภาพปัญหา เหตุการณ์สำคัญ เป็นต้น

สภาพภูมิประเทศ หมายถึง ลักษณะทางกายภาพของแต่ละพื้นที่ ซึ่งทำให้แต่ละพื้นที่มีความสูงต่ำ แตกต่างกัน ลักษณะทางกายภาพจะมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ การคมนาคม และการสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวทั้งที่เกิดขึ้นเองธรรมชาติ เช่น ดิน น้ำ อากาศ แร่ธาตุ ทะเล แม่น้ำ ฯลฯ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น คลอง ถนน อาคาร สถานที่ ต่างๆ ต้นไม้ ฯลฯ ความแปรเปลี่ยนของธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมจะส่งผลกระทบต่อระดับคุณภาพชีวิตของผู้ใกล้ชิด โดยเฉพาะด้านลบ ถ้าสิ่งเหล่านี้ถูกทำลาย หรือถูกทำลาย หรือถูกกระทำให้เสื่อมสภาพลง

ประวัติความเป็นมา หมายถึง เรื่องราว หรือเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในชุมชนตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ซึ่งอาจจะมีการจดบันทึกเก็บไว้ หรือเล่าเป็นเรื่องราวใดๆ กันมา หรืออาจจะเป็นประสบการณ์จากผู้อาวุโสหรือปราชญ์ชาวบ้านที่ถ่ายทอดไว้

สภาพเศรษฐกิจ หมายถึง รายได้ของประชากรที่ได้มาจากการประกอบอาชีพต่างๆ และมีรายจ่ายในการซื้อสินค้า และบริการเพื่อการดำรงชีวิต ตลอดจนรวมทั้งการออม และความมั่งคั่ง หนี้สิน และความขาดแคลนของครัวเรือนและชุมชน

การประกอบอาชีพ หมายถึง การทำมาหากินที่เกิดจากกิจกรรมหรือบริการใดๆ ที่ก่อให้เกิดผลผลิตและรายได้ที่มีความสุจริต หรือไม่ผิดศีลธรรม สมาชิกในชุมชนอาจจะประกอบอาชีพเกษตรกรรม ค้าขาย รับจ้าง ให้บริการ พนักงานบริษัท/ห้าง/ร้าน หรืออาชีพข้าราชการ เป็นต้น

ศาสนาสถานสำคัญ หมายถึง สถานที่ที่คนนับถือศาสนาต่างๆ ใช้ประกอบพิธีกรรม หรือทำกิจกรรมต่างๆ ตามความเชื่อถือศรัทธาของตน อันได้แก่ วัดสำหรับผู้นับถือศาสนาพุทธ มัสยิดสำหรับผู้นับถือศาสนาอิสลาม หรือโบสถ์สำหรับผู้นับถือศาสนาคริสต์ เป็นต้น ในศาสนาสถานต่างๆ และเป็นแหล่งรวบรวมสะสม และอนุรักษ์งานศิลปะในรูปแบบต่างๆ และยังเป็นสถานที่ให้คนที่นับถือศาสนาต่างๆ ได้ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือวัฒนธรรมด้วยขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญา หมายถึง แบบแผน หรือวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งที่ปฏิบัติสืบทอดต่อกันมา เรื่องราวเหล่านี้จะทำให้สมาชิกของชุมชนยึดโยง กลมเกลียวเป็นเอกภาพ ก่อเกิดความสงบ สันติ และร่วมพัฒนาชุมชนให้เจริญ

การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง หน่วยงานปกครองที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด รูปแบบหนึ่ง โดยปกติการปกครองส่วนท้องถิ่นจะเปิดโอกาสให้ประชาชนในเขตท้องถิ่นนั้น ๆ เลือกตั้งผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่เป็นผู้บริหารท้องถิ่น หรือเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นเพื่อเลือกผู้บริหารท้องถิ่นอีกทีหนึ่ง (เรียกว่าการเลือกตั้งโดยตรงหรือโดยอ้อมตามลำดับ) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอำนาจอิสระ (autonomy) ในการบริหารจากรัฐได้ในระดับหนึ่งตามขอบเขตที่กฎหมายกำหนด

การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรง คือการเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ สามารถเลือกตั้งผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตท้องถิ่นของตนได้โดยตรง ส่วนการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยอ้อม สภาท้องถิ่นจะทำหน้าที่เลือกผู้บริหารท้องถิ่นแทนประชาชนในท้องถิ่น กล่าวคือ ประชาชนในท้องถิ่นจะทำหน้าที่เพียงแค่เลือกสมาชิกสภาท้องถิ่นเท่านั้น แล้วสมาชิกสภาท้องถิ่นจะทำหน้าที่ในการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นอีกชั้นหนึ่ง

สถานที่สำคัญ หมายถึง สถานที่หรือสิ่งก่อสร้างในท้องถิ่นที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์หรือเรื่องราวต่างๆ ทางประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม หรือการดำรงชีวิตประจำวัน อาจจะเป็นสถานที่ราชการ หรือเป็นสถานที่เอกชน

บุคคลสำคัญ หมายถึง บุคคลที่ถือกำเนิดในท้องถิ่นแล้วไปสร้างสรรค์ความเจริญรุ่งเรืองให้แก่ ประเทศชาติในด้านต่างๆ หรืออาจเป็นบุคคลที่ถือกำเนิดจากท้องถิ่นอื่น แล้วมาสร้างสรรค์ความเจริญรุ่งเรืองให้กับท้องถิ่นที่สถานศึกษาตั้งอยู่ บุคคลสำคัญเหล่านี้ ทั้งที่เสียชีวิตไปแล้วหรือยังมีชีวิตอยู่ถือเป็นตัวอย่างให้อนุชนรุ่นหลังได้ดำเนินรอยตาม และได้มีโอกาสร่วมแสดงความกตัญญูต่อท่าน

เหตุการณ์สำคัญ หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นมีความเกี่ยวข้องกับสมาชิกของชุมชน อาจเป็นความเจริญรุ่งเรือง หรือความล้มเหลว อันนำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลงต่อการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นเป็นส่วนใหญ่

การคมนาคมขนส่งที่สำคัญ หมายถึง การติดต่อไปมาระหว่างท้องถิ่น เริ่มต้นจากภายในหมู่บ้านแขวง (ตำบล) เขต (อำเภอ) และจังหวัด ซึ่งอาจจะเป็นการคมนาคมขนส่งทางบก ทางน้ำ หรือทางอากาศ

คำขวัญ หมายถึง ถ้อยคำ หรือข้อความที่เกิดจากการสังเคราะห์เพื่อแสดงความเป็นองค์รวม เป็นเอกลักษณ์ ความโดดเด่น เป็นอุดมคติ หรือเป้าหมายของหน่วยงาน องค์กร หรือสถานที่ใดที่หนึ่ง ได้แก่

คำขวัญจังหวัดสิงห์บุรี

“ถิ่นวีรชนคนกล้า คู่หล้าพระนอน นามกระฉ่อนช่อนแม่ลา เทศกาลกินปลาประจำปี”

คำขวัญจังหวัดอ่างทอง

“พระสมเด็จเกษไชโย หลวงพ่อโตองค์ใหญ่ วีรไทยใจกล้า ตุ๊กตาชาววัง โด่งดังจักสาน ถิ่นฐานทำกลอง เมืองสองพระนอน”

คำขวัญจังหวัดชัยนาท

“หลวงปู่ศุขลือชา เขื่อนเจ้าพระยาลือชื่อ นามระบือสวนนก ส้มโอดกขาวแตงกวา”

คำขวัญจังหวัดลพบุรี

“วังนารายณ์คู่บ้าน ศาลพระกาฬคู่เมือง ปรางค์สามยอดลือเลื่อง เมืองแห่งดินสอพอง เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์เกริกก้อง แผ่นดินทองสมเด็จพระนารายณ์”

วิสัยทัศน์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5

“การจัดการศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน ๒ มีการจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ประชาชนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง ครบถ้วน เหมาะสม และได้รับการพัฒนาทักษะที่สำคัญสำหรับศตวรรษที่ 21 อย่างรอบด้าน”

พันธกิจ

1. มุ่งเสริมสร้างความพร้อมในการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพของสถานศึกษาของครู หลักสูตร กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล รวมทั้งสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้
2. มุ่งจัดและประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาเพื่อให้เด็กและเยาวชนทุกคนได้รับการศึกษา และได้รับการดูแลช่วยเหลือจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. มุ่งพัฒนาการศึกษาเชิงสร้างสรรค์ ที่เน้นการพัฒนาและใช้ทักษะด้านการคิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ เป็นแกนในการขับเคลื่อนและพัฒนาทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ ๒๑

4. ใช้กระบวนการเสริมสร้างวัฒนธรรมเป็นแนวทางสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาทั้งวัฒนธรรมการบริหาร การจัดการกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการพัฒนาคุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ และแนวปฏิบัติในการอยู่ร่วมกันในสถานศึกษา

เป้าประสงค์

1. เยาวชนวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และประชาชนได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการดำเนินชีวิต
2. ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นสำหรับสังคมโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาโดยเฉพาทักษะการคิด วิเคราะห์สร้างสรรค์ การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ มีวินัย ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ พึ่งพาตนเอง ร่วมมือ ช่วยเหลือผู้อื่น รู้จักหน้าที่ เป็นคนดีของสังคม และมีทักษะสามารถประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับสังคมที่เปลี่ยนแปลง
3. ครู นักเรียนและประชาชนพึงพอใจต่อการจัดการศึกษา

ฯลฯ

ตอนที่ 3

การประเมินคุณภาพสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

การประเมินคุณภาพสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น นับเป็นภารกิจสำคัญในการวัดและประเมินให้สอดคล้องและครอบคลุมกับตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ (ด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ) และธรรมชาติของเนื้อหาสาระ เพื่อให้ผลการประเมินให้ชัดเจนมีความเป็นไปได้และเหมาะสมกับศักยภาพผู้เรียนโดยเฉพาะวัดและประเมินควบคู่ไปกับการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ ซ่อมเสริมและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยมีหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นแนวทางกำหนดกรอบการประเมินคุณภาพ

หลักการ

สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการประเมินสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐาน ของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. **มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย** การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิด อย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น ต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้ เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง

แนวทางการวัดและประเมินผล

1. การประเมินผลก่อนเรียน การประเมินผลก่อนเรียน เป็นหน้าที่ของครูผู้สอนในแต่ละวิชา ทุกกลุ่มสาระที่ต้องประเมิน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบสารสนเทศของผู้เรียนในเบื้องต้น สำหรับการนำไปใช้จัดกระบวนการเรียนรู้

2. การประเมินระหว่างเรียน

การประเมินระหว่างเรียนเป็นการประเมินเพื่อมุ่งตรวจสอบพัฒนาการของผู้เรียนว่าบรรลุตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในการสอนตามแผนการสอนที่ครูไว้วางแผนไว้หรือไม่ ทั้งนี้สารสนเทศที่ได้จากการประเมินนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียน และส่งเสริมผู้เรียนที่มีความรู้ ความสามารถให้เกิดพัฒนาการสูงสุดตามศักยภาพ ได้แก่

1. การประเมินด้วยการสื่อสารส่วนบุคคล ได้แก่

- 1.1 การถามตอบระหว่างทำกิจกรรมการเรียนรู้
- 1.2 การสนทนาพบปะพูดคุยกับผู้เรียน
- 1.3 การสนทนาพบปะพูดคุยกับผู้เรียนกับผู้เกี่ยวข้องกับผู้เรียน
- 1.4 การสอบปากเปล่าเพื่อประเมินความรู้
- 1.5 การอ่านบันทึกเหตุการณ์ต่างๆ ของผู้เรียน
- 1.6 การตรวจแบบฝึกหัดและการบ้าน พร้อมให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน

2. การประเมินจากการปฏิบัติ (Performance Assessment)

เป็นวิธีการประเมินที่ผู้สอนมอบหมายงานหรือกิจกรรมให้ผู้เรียนทำเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด

การประเมินการปฏิบัติ ผู้สอนต้องเตรียมสิ่งสำคัญ 2 ประการ คือ

- 2.1 ภาระงานหรือกิจกรรมที่จะให้ผู้เรียนปฏิบัติ (Tasks)
- 2.2 เกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics)

3. การประเมินสภาพจริง (Authentic Assessment)

การประเมินสภาพจริงเป็นการประเมินจากการปฏิบัติอย่างหนึ่งเพียงแต่งานหรือกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติ จะเป็นงานหรือสถานการณ์ที่เป็นจริง (Real life) หรือใกล้เคียงกับ ชีวิตจริง ดังนั้นงานหรือสถานการณ์จึงมีสิ่งจำเป็นที่ซับซ้อน (Complexity) และเป็นองค์รวม (Holistic) มากกว่างานปฏิบัติทั่วไป

วิธีการประเมินตามสภาพจริงไม่มีความแตกต่างจากการประเมินปฏิบัติ (Performance Assessment) เพียงแต่อาจมีความยุ่งยากในการประเมินมากกว่า เนื่องจากเป็นสถานการณ์จริงหรือต้องจัดสถานการณ์ให้ใกล้เคียง และเกิดประโยชน์กับผู้เรียน ซึ่งจะทำให้ทราบความสามารถที่แท้จริง ว่ามีจุดเด่นและข้อบกพร่องในเรื่องใด อันจะนำไปสู่การแก้ไขที่ตรงประเด็นที่สุด

4. การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงาน (Portfolio Assessment)

การประเมินด้วยแฟ้มสะสมงานเป็นวิธีการประเมินที่ช่วยส่งเสริมให้การประเมินตามสภาพจริง มีความเป็นไปได้มากขึ้น โดยการให้ผู้เรียนได้เก็บรวบรวม (Collect) ผลงานจาก การปฏิบัติจริงมีความเป็นไปได้มากขึ้น โดยการให้ผู้เรียนหรือในชีวิตจริงที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้ต่างๆ มาจัดแสดงอย่างเป็นระบบ (Organized) ทั้งนี้ โดยมีจุดประสงค์เพื่อสะท้อนให้เห็น (Reflect) ความพยายาม เจตคติ แรงจูงใจ พัฒนาการ และความสัมฤทธิ์ผล (Achievement)ของการเรียนรู้ตามสิ่งที่มุ่งหวังจะให้แฟ้มสะสมงานนั้น สะท้อนออกมา ซึ่งผู้สอนสามารถประเมินจากแฟ้มสะสมงานแทนการประเมินจากการปฏิบัติจริงก็ได้

3. การประเมินหลังเรียน

เป็นการประเมินเพื่อสรุปผลการเรียนเป็นการประเมินเพื่อมุ่งตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียน เมื่อผ่านการเรียนรู้ในช่วงเวลาหนึ่ง เพื่อตรวจสอบว่า ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ตามผลการเรียนที่คาดหวังหรือไม่ เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับผลการประเมินก่อนเรียนแล้วผู้เรียนเกิดพัฒนาการขึ้นมากน้อยเพียงใด ทำให้สามารถประเมินได้ว่าผู้เรียนมีศักยภาพในการเรียนรู้เพียงใด และกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพในการพัฒนาผู้เรียนเพียงใด ข้อมูลจากการประเมินภายหลังการเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากมาย ได้แก่

- 1) ปรับปรุงแก้ไขซ่อมเสริมผลการเรียนรู้ที่คาดหวังหรือจุดประสงค์ของการเรียน
- 2) ปรับปรุงแก้ไขวิธีการเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- 3) ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียน

การประเมินผลการเรียน สามารถใช้วิธีการและเครื่องมือการประเมินได้อย่างหลากหลาย ให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื้อหาสาระ กิจกรรมและช่วงเวลาในการประเมิน เพื่อให้การประเมินผลการเรียนดังกล่าวมีส่วนเกี่ยวข้องกับสัมพันธและสนับสนุนการเรียนการสอน

รูปแบบการประเมินคุณภาพ

การประเมินระดับสถานศึกษา

1. การประเมินในชั้นเรียน การประเมินคุณภาพนักเรียนตามสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น(จังหวัดสิงห์บุรี / อ่างทอง/ลพบุรี/ชัยนาท) และตามจุดเน้นคุณภาพนักเรียนด้านสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนทุกวิชา ทุกชั้นเรียน โดยใช้วิธีการ/เครื่องมือวัดและประเมินผลอย่างหลากหลายควบคู่ไปกับการเรียนการสอน

2. การประเมินในระดับสถานศึกษา การประเมินคุณภาพนักเรียนตามสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น(จังหวัดสิงห์บุรี /อ่างทอง/ลพบุรี/ชัยนาท) และตามจุดเน้นคุณภาพนักเรียน ด้านสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน สถานศึกษาพิจารณาถึงการประเมินในภาพรวม เพื่อตัดสินผลการพัฒนาผู้เรียนเมื่อจบภาคเรียนหรือปีการศึกษา โดยใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลเป็นแบบทดสอบภาคความรู้หรือภาคปฏิบัติ ตามที่สถานศึกษากำหนด

การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา

“การประเมินคุณภาพระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ตามภาระความรับผิดชอบ สามารถดำเนินการโดยประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้วยข้อสอบมาตรฐานที่จัดทำและดำเนินการ โดยเขตพื้นที่การศึกษา หรือด้วยความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดในการจัดสอบ นอกจากนี้ยังได้จากการตรวจสอบทบทวนข้อมูลจากการประเมินระดับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา”(หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 , หน้า 24) นอกจากนี้ ภารกิจสำคัญของเขตพื้นที่การศึกษา/ท้องถิ่นในการบริหารจัดการหลักสูตรระดับท้องถิ่น ยังต้องกำหนดให้มีการประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับท้องถิ่นและรายงานผลคุณภาพของผู้เรียน

การประเมินคุณภาพผู้เรียนระดับท้องถิ่น เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมถึงเป้าหมาย/จุดเน้นของท้องถิ่น ตามที่กำหนดไว้ในกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สามารถดำเนินการโดยการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้วยข้อสอบมาตรฐานหรือเครื่องมือที่จัดทำและดำเนินการโดยเขตพื้นที่การศึกษา หรือด้วยความร่วมมือกับสถานศึกษาในการดำเนินการจัดสอบ ได้แก่

1. กำหนดแผนงาน การวางแผนงาน และกำหนดสิ่งที่ต้องการประเมิน รวมทั้งกลุ่มเป้าหมายที่จะประเมิน เครื่องมือที่ใช้ และช่วงระยะเวลาในการประเมินอย่างชัดเจน โดยกำหนดไว้ชัดเจนในกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น เพื่อแจ้งให้โรงเรียนภายในเขตพื้นที่ทราบข้อมูลดังกล่าวล่วงหน้า เพื่อเตรียมพร้อมในการรับการประเมิน

2. พัฒนาค้างข้อสอบ จัดทำคลังข้อสอบมาตรฐาน เพื่อใช้ในการทดสอบ ซึ่งข้อสอบดังกล่าวควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาและปรับปรุงเป็นระยะ เพื่อให้ได้ข้อสอบที่มีคุณภาพ เที่ยงตรง และเชื่อถือได้

3. ใช้ผลการประเมินในการพัฒนา ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญสำหรับกำหนดนโยบาย วางแผนงาน และกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในเขตพื้นที่ ข้อมูลดังกล่าวเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการที่เขตพื้นที่จะวางแนวทางในการช่วยเหลือครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

การประเมินโดยหน่วยงานต้นสังกัด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน)

การประเมินคุณภาพนักเรียนตามสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถประเมินนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยใช้แบบทดสอบภาคความรู้ และภาคปฏิบัติ ทั้งนี้ประเมินตามกลุ่มสาระการเรียนรู้/เรื่องตามที่ส่วนกลางกำหนด/จุดเน้นตามนโยบาย ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่ แบบทดสอบ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบตรวจผลงาน / ชิ้นงาน ยกตัวอย่างเช่น

แนวทางในการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามกรอบหลักสูตรท้องถิ่น

ตัวชี้วัด/เป้าหมาย/ จุดเน้น	หัวข้อเรื่อง/เนื้อหา สาระ	วิธีการวัดและ ประเมินผล	เครื่องมือการวัดและ ประเมินผล
1. มีความรู้เกี่ยวกับประวัติ และเรื่องราวของ ชุมชนท้องถิ่น ซึ่งเป็น สภาพแวดล้อม ในชีวิตจริงของตนเอง	ประวัติความเป็นมา คำขวัญ สถานที่ตั้ง อาณาเขต	ทดสอบ - วัดความรู้ ความเข้าใจและ วิเคราะห์เขียนเรียงความ - ให้นักเรียนสืบค้นแล้ว จัดทำ รายงานแบบเรียงความ	แบบทดสอบ 1. แบบปรนัย ชนิด 4ตัวเลือก และหรือ เติมคำ 2. แบบอัตนัย เขียนเรียงความ เรื่อง ชุมชนของฉัน หรืออื่นๆแบบ ตรวจเรียงความ 1. ตรวจสอบความเรียบร้อย ความถูกต้องและครอบคลุมของ เนื้อหา 2. ตรวจสอบความถูกต้องของ ขั้นตอนการเขียนเรียงความ 3. ตรวจสอบการอ้างอิงถึงแหล่งที่มา ของข้อมูล

ตัวชี้วัด/เป้าหมาย/ จุดเน้น	หัวข้อเรื่อง/เนื้อหา สาระ	วิธีการวัดและ ประเมินผล	เครื่องมือการวัดและ ประเมินผล
2. รู้เรื่องราว สภาพสังคม และสิ่งแวดล้อมของชุมชน ท้องถิ่น	1. สภาพภูมิอากาศ 2. สภาพภูมิประเทศ 3. สภาพสังคม - เชื้อชาติ - ศาสนา - อาชีพ	1. ทดสอบ - วัดความรู้ ความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ 2. อภิปรายและเขียนรายงานสรุป การอภิปราย - ค้นคว้า/สัมภาษณ์ แล้ววิเคราะห์ จากนั้น นำมาอภิปรายในชั้น เรียนพร้อมทั้งเขียน รายงานสรุปผลการอภิปราย	แบบทดสอบ 1.แบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก และหรือ เต็มคำ 2. แบบอัตนัยเขียนเรียงความ เรื่อง คนใน ชุมชนบ้านฉัน หรือ อื่นๆ แบบสังเกต 1. การมีส่วนร่วมในการอภิปราย 2. การอภิปรายในประเด็นที่ กำหนด 3. มีแนวทางการคิดแบบคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ 4. ร่วมอภิปรายอย่างมีวินัย และปฏิบัติตามหน้าที่ใน การร่วมอภิปรายแบบตรวจการ เขียนรายงานสรุป 1. ตรวจสอบความถูกต้องของ เนื้อหาและเนื้อความรู้ที่สรุป 2. ตรวจสอบวิธีการเขียน
3. เกิดความรักและ ผูกพันกับชุมชนท้องถิ่น	1. ขนบธรรมเนียม ประเพณีและ วัฒนธรรมของชุมชน 2. บุคคลสำคัญใน ชุมชนและหรือ ปราชญ์ท้องถิ่น	1. สอบถามและรายงาน การเข้าร่วมกิจกรรม 2. จัดบอร์ด/นิทรรศการ - เข้าร่วมกิจกรรม เกี่ยวกับวัฒนธรรมและ ประเพณีของชุมชน แล้ว เขียนขั้นตอนดำเนิน กิจกรรมนั้นๆ - นำภาพเหตุการณ์และ ขั้นตอนการดำเนิน กิจกรรมมาจัดบอร์ด/นิทรรศการ 1. เขียนรายงานและจัด ป้ายนิเทศแนะนำบุคคล สำคัญ - ค้นคว้าและวิเคราะห์วิธีการ	แบบสอบถาม แบบสังเกต แบบรายงานการร่วมกิจกรรม 1. สอบถามการเข้าร่วมกิจกรรม 2. สังเกตการณ์มีส่วนร่วมในการ ทำกิจกรรม 3. การเขียนรายงานการเข้าร่วม กิจกรรมแบบประเมินผลการจัด บอร์ด/นิทรรศการ 1. ความถูกต้องของเนื้อหาความรู้ 2. ขั้นตอนในการดำเนิน กิจกรรม 3. องค์ประกอบในการจัดบอร์ด/ นิทรรศการแบบตรวจรายงานและ การจัดป้ายนิเทศ 1. ตรวจสอบความถูกต้องครอบคลุม

ตัวชี้วัด/เป้าหมาย/ จุดเน้น	หัวข้อเรื่อง/เนื้อหา สาระ	วิธีการวัดและ ประเมินผล	เครื่องมือการวัดและ ประเมินผล
		<p>ดำรงชีวิตคุณธรรมจริยธรรมของ บุคคลหรือปราชญ์ท้องถิ่น</p> <p>- เขียนรายงานและจัดป้ายนิเทศ</p>	<p>ของเนื้อหา</p> <p>2. ตรวจสอบความถูกต้อง ขั้นตอนการเขียนรายงาน</p> <p>3. ตรวจสอบการอ้างอิงถึง แหล่งที่มาของข้อมูล</p>
4. ภูมิใจในบ้านเกิดเมือง นอน	<p>1. สถานที่สำคัญของ ชุมชน</p> <p>- โบราณสถาน</p> <p>- ศาสนสถาน</p> <p>- สถานที่ราชการ</p>	<p>เขียนรายงาน จัดป้ายนิเทศ</p> <p>นิทรรศการ ทำแผ่นพับ</p> <p>ประชาสัมพันธ์</p> <p>- สืบค้น ค้นคว้าความสำคัญ ความ เป็นมาของโบราณสถาน ศาสนสถาน หรือสถานที่ราชการที่ ตั้งอยู่ในชุมชนแล้วเขียนรายงาน จัด ป้ายนิเทศ นิทรรศการ ทำแผ่น ประชาสัมพันธ์</p>	<p><i>แบบตรวจเรียงความ</i></p> <p>1. ตรวจสอบความเรียบร้อย ความถูกต้องและ ครอบคลุมของเนื้อหา</p> <p>2. ตรวจสอบความถูกต้องของ ขั้นตอนการเขียนเรียงความ</p> <p>3. ตรวจสอบการอ้างอิงถึงแหล่ง ที่มาของข้อมูลแบบประเมิน ผลการจัดนิทรรศการ</p>
			<p><i>แผ่นพับประชาสัมพันธ์</i></p> <p>1. ความถูกต้องของเนื้อหาความรู้</p> <p>2. ขั้นตอนในการดำเนิน กิจกรรม</p> <p>3. องค์ประกอบในการจัดแบบ สำรวจแผ่นพับประชาสัมพันธ์</p> <p>1. ความเรียบร้อย ถูกต้องของ เนื้อหา</p> <p>2. ลักษณะการออกแบบ</p> <p>3. องค์ประกอบศิลป์</p> <p>4. ประโยชน์ที่ได้รับ</p>
5. เพื่อให้สามารถ แก้ปัญหาพัฒนาตนเอง	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	<p>เขียนเรียงความ</p> <p>- สภาพปัญหาในการ ดำรงตนตามวิถีทางสังคมและ สังเคราะห์ แนวทางในการนำภูมิ ปัญญาท้องถิ่นมาแก้ไขปัญหา</p>	<p>แบบตรวจเรียงความ</p> <p>1. ตรวจสอบความเรียบร้อยความ ถูกต้องและครอบคลุมของเนื้อหา</p> <p>2. ตรวจสอบความถูกต้องของขั้นตอน การเขียนเรียงความ</p> <p>3. ตรวจสอบการอ้างอิงถึงแหล่งที่มา ของข้อมูล</p>

ตัวชี้วัด/เป้าหมาย/ จุดเน้น	หัวข้อเรื่อง/เนื้อหา สาระ	วิธีการวัดและ ประเมินผล	เครื่องมือการวัดและ ประเมินผล
6. พัฒนาอาชีพครอบครัว และสังคมของตนเอง	อาชีพในท้องถิ่น	จัดทำโครงการฝึกอาชีพตามภูมิ ปัญญาท้องถิ่น - ทำโครงการแล้วจัดนิทรรศการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้	แบบตรวจการเขียน รายงานโครงการ - พิจารณา 1. ความเป็นมา 2. วัตถุประสงค์ 3. วิธีการศึกษา/ค้นคว้า/แสวงหา ข้อมูล 4. การวิเคราะห์ข้อมูล 5. การสรุปผลการศึกษาแบบ ประเมินผลการจัดนิทรรศการ - พิจารณา 1. ความถูกต้องของเนื้อหาความรู้ 2. ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม 3. องค์ประกอบในการจัดบอร์ด นิทรรศการ

หมายเหตุ วิธีการวัดและประเมินผลมีหลากหลายวิธี สามารถออกแบบการประเมินเป็นการทดสอบ การสังเกต การสัมภาษณ์การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน ตามความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการวัดและประเมินผลในครั้งนั้นๆ

ตอนที่ 4

กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

ข้อมูลสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น ประกอบด้วย จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดอ่างทอง จังหวัดลพบุรี และ จังหวัดชัยนาท

คำขวัญจังหวัด

คำขวัญจังหวัดสิงห์บุรี

“ถิ่นวีรชนคนกล้า คู่หล้าพระนอน นามกระฉ่อนช่อนแม่ลา เทศกาลกินปลาประจำปี”

คำขวัญจังหวัดอ่างทอง

“พระสมเด็จเกษไชโย หลวงพ่อโตองค์ใหญ่ วีรไทยใจกล้า ตุ๊กตาชาววัง โด่งดังจักสาน ถิ่นฐานทำกลอง เมืองสองพระนอน”

คำขวัญจังหวัดชัยนาท

“หลวงปู่ศุขลือชา เขื่อนเจ้าพระยาลือชื่อ นามระบือสวนนก ส้มโอดกขาวแตงกวา”

คำขวัญจังหวัดลพบุรี

“วังนารายณ์คู่บ้าน ศาลพระกาฬคู่เมือง ปรางค์สามยอดลือเลื่อง เมืองแห่งดินสอพอง เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์เกริกก้อง แผ่นดินทองสมเด็จพระนารายณ์”

กรอบสาระการเรียนรู้ระดับท้องถิ่น จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดอ่างทอง จังหวัดลพบุรี และ จังหวัดชัยนาท แบ่งสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับจังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดอ่างทอง จังหวัดลพบุรี และ จังหวัดชัยนาท ออกเป็น 8 ด้าน 28 สาระย่อย ดังนี้

ด้านที่ 1 ภูมิศาสตร์ ประกอบด้วยสาระย่อย 4 สาระ

สาระที่ 1 ภูมิศาสตร์กายภาพ

สาระที่ 2 ภูมิศาสตร์ชีวภาพ

สาระที่ 3 ภูมิศาสตร์เศรษฐกิจ

สาระที่ 4 ภูมิสารสนเทศ

ด้านที่ 2 การเมืองการปกครอง ประกอบด้วยสาระย่อย 3 สาระ

- สาระที่ 1 ข้อมูล สารสนเทศ
- สาระที่ 2 รูปแบบการปกครอง
- สาระที่ 3 การบริหารราชการ

ด้านที่ 3 ประวัติศาสตร์ ประกอบด้วยสาระย่อย 5 สาระ

- สาระที่ 1 ประวัติศาสตร์ยุคโบราณ
- สาระที่ 2 ประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย
- สาระที่ 3 ประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา
- สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์สมัยกรุงธนบุรี
- สาระที่ 5 ประวัติศาสตร์สมัยกรุงรัตนโกสินทร์

ด้านที่ 4 ศิลปวัฒนธรรมประเพณี ประกอบด้วยสาระย่อย 4 สาระ

- สาระที่ 1 ศิลปะและสถาปัตยกรรม
- สาระที่ 2 โบราณสถานโบราณวัตถุ
- สาระที่ 3 ขนบธรรมเนียมประเพณี
- สาระที่ 4 ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้านที่ 5 แหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วยสาระย่อย 2 สาระ

- สาระที่ 1 แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ
- สาระที่ 2 แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์

ด้านที่ 6 บุคคลสำคัญ ประกอบด้วยสาระย่อย 4 สาระ

- สาระที่ 1 บุคคลสำคัญด้านศาสนา
- สาระที่ 2 บุคคลสำคัญด้านศิลปวัฒนธรรม
- สาระที่ 3 บุคคลสำคัญด้านการเมืองการปกครอง
- สาระที่ 4 บุคคลสำคัญด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้านที่ 7 อาชีพสำคัญ ประกอบด้วยสาระย่อย 4 สาระ

- สาระที่ 1 อาชีพด้านเกษตรกรรม
- สาระที่ 2 อาชีพด้านพาณิชยกรรม
- สาระที่ 3 อาชีพด้านอุตสาหกรรม
- สาระที่ 4 อาชีพอิสระ

ด้านที่ 8 ความเป็นเมืองโบราณ ประกอบด้วยสาระย่อย 1 สาระ
 สาระที่ 1 แหล่งโบราณการขึ้นทะเบียนเป็นเมืองโบราณ
 สาระที่ 2 ข้อมูลสารสนเทศแหล่งโบราณ

ขอบเขตสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

สาระการเรียนรู้หลัก	สาระการเรียนรู้ย่อย	เนื้อหา
ด้านที่ 1 ภูมิศาสตร์	สาระที่ 1 ภูมิศาสตร์กายภาพ สาระที่ 2 ภูมิศาสตร์ชีวภาพ สาระที่ 3 ภูมิศาสตร์เศรษฐกิจ สาระที่ 4 ภูมิสารสนเทศ	กรอบเนื้อหาหลักสูตรของจังหวัด ได้แก่ จังหวัดสิงห์บุรี เอกสารประกอบหมายเลข 1 จังหวัดอ่างทอง เอกสารประกอบหมายเลข 2 จังหวัดลพบุรี เอกสารประกอบหมายเลข 3 จังหวัดชัยนาท เอกสารประกอบหมายเลข 4
ด้านที่ 2 การเมือง การปกครอง	สาระที่ 1 ข้อมูล สารสนเทศ สาระที่ 2 รูปแบบการปกครอง สาระที่ 3 การบริหารราชการ	
ด้านที่ 3 ประวัติศาสตร์	สาระที่ 1 ประวัติศาสตร์ยุคโบราณ สาระที่ 2 ประวัติศาสตร์สมัยสุโขทัย สาระที่ 3 ประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์สมัยกรุงธนบุรี สาระที่ 5 ประวัติศาสตร์สมัยกรุงรัตนโกสินทร์	
ด้านที่ 4 ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี	สาระที่ 1 ศิลปะและสถาปัตยกรรม สาระที่ 2 โบราณสถานโบราณวัตถุ สาระที่ 3 ขนบธรรมเนียมประเพณี สาระที่ 4 ภูมิปัญญาท้องถิ่น	
ด้านที่ 5 แหล่งท่องเที่ยว	สาระที่ 1 แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ สาระที่ 2 แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์	
ด้านที่ 6 บุคคลสำคัญ	สาระที่ 1 บุคคลสำคัญด้านศาสนา สาระที่ 2 บุคคลสำคัญด้านศิลปวัฒนธรรม สาระที่ 3 บุคคลสำคัญด้านการเมือง การปกครอง สาระที่ 4 บุคคลสำคัญด้านภูมิปัญญา ท้องถิ่น	
ด้านที่ 7 อาชีพสำคัญ	สาระที่ 1 อาชีพด้านเกษตรกรรม สาระที่ 2 อาชีพด้านพาณิชยกรรม สาระที่ 3 อาชีพด้านอุตสาหกรรม สาระที่ 4 อาชีพอิสระ	

สาระการเรียนรู้หลัก	สาระการเรียนรู้ย่อย	เนื้อหา
ด้านที่ 8 ความเป็นเมืองโบราณ	สาระที่ 1 แหล่งโบราณการขึ้นทะเบียนเป็นเมืองโบราณ สาระที่ 2 ข้อมูลสารสนเทศแหล่งโบราณ	

ผลการเรียนรู้

1. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ ประกอบด้วย ภูมิศาสตร์กายภาพ ภูมิศาสตร์ชีวภาพ ภูมิศาสตร์เศรษฐกิจ ภูมิสารสนเทศ
2. อธิบายและวิเคราะห์ ลักษณะการเมืองการปกครองของจังหวัดในปัจจุบัน
3. นำเสนอข้อมูลจากหลักฐานที่หลากหลายในการทำความเข้าใจเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ในยุคโบราณ สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยกรุงธนบุรี และสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ
4. รู้ เข้าใจ และวิเคราะห์ศิลปวัฒนธรรมประเพณีของจังหวัดเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตในท้องถิ่นปัจจุบัน
5. สำรวจและอนุรักษ์ศิลปะและสถาปัตยกรรม โบราณสถานโบราณวัตถุ ขนบธรรมเนียมประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัด
6. วิเคราะห์และร่วมอนุรักษ์ เสนอแนวทางพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ของจังหวัดอย่างสร้างสรรค์และเห็นคุณค่า
7. ศึกษาและนำเสนอประวัติบุคคลสำคัญด้านศาสนา ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านการเมืองการปกครอง ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัด
8. สำรวจและนำเสนออาชีพสำคัญด้านเกษตรกรรม ด้านพานิชยกรรม ด้านอุตสาหกรรม ด้านอาชีพอิสระของจังหวัด
9. เข้าใจความหมาย และความสำคัญ ความเป็นเมืองโบราณของจังหวัด และนำเสนอข้อมูลจากหลักฐานที่หลากหลายผ่านทักษะการคิดวิเคราะห์ทางประวัติศาสตร์

ตัวอย่างเครื่องมือเก็บสารสนเทศหรือข้อมูลแหล่งการเรียนรู้ท้องถิ่น

1. ข้อมูลจังหวัด.....

ควรประกอบด้วย

แผนที่

สภาพทั่วไป ภาพเศรษฐกิจและสังคมหมู่บ้าน

อยู่ห่างจากอำเภอ.....ประมาณ.....กิโลเมตร

ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ.....กิโลเมตรมีสภาพต่างๆโดยทั่วไป ดังนี้

สภาพทางภูมิศาสตร์

1. ที่ตั้ง.....
2. ลักษณะภูมิประเทศ.....
3. ลักษณะภูมิอากาศ.....
4. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....
5. การคมนาคมขนส่ง.....

ประชากร

1. จำนวนประชากร.....
2. อายุเฉลี่ยของประชากร.....
3. การตั้ง
บ้านเรือน.....

สภาพทางเศรษฐกิจ

1. อาชีพของคนส่วนใหญ่.....
2. รายได้เฉลี่ย.....

สภาพสังคม

1. ลักษณะครอบครัว O ครอบครัวเดี่ยว O ครอบครัวขยาย
2. ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนบ้าน
3. สถาบันการศึกษา ได้แก่.....
4. สาธารณูปโภค.....
5. สาธารณสุข.....

สภาพทางการเมืองการปกครอง

.....

ศาสนาและความเชื่อ

1. การนับถือศาสนา.....

2. ขนบธรรมเนียมประเพณี.....

กาลละเล่นพื้นเมืองที่สืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

.....

.....

แหล่งโบราณสถานและโบราณวัตถุ

.....

.....

สถานที่สำคัญและแหล่งท่องเที่ยว.....

.....

.....

2. ข้อมูลประวัติหมู่บ้านในท้องถิ่นตนเอง

ความเป็นมา

.....

.....

.....

.....

ความสำคัญของหมู่บ้าน ตำบล ของตนในประวัติศาสตร์

.....

.....

.....

.....

อาณาจักรโบราณที่เกี่ยวข้องกับ หมู่บ้าน ตำบล ของตน

.....

.....

.....

.....

ตำนานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ หมู่บ้าน ตำบล

.....
.....
.....

3. ข้อมูลโบราณสถานที่สำคัญ

ชื่อโบราณสถาน.....

ที่ตั้ง.....

ความเป็นมา

.....
.....
.....

ความสำคัญ

.....
.....
.....

สภาพปัจจุบัน

.....
.....
.....

4. ข้อมูลโบราณวัตถุที่สำคัญ

ชื่อโบราณวัตถุ.....

แหล่งที่มา (พบบริเวณใด).....

ปัจจุบันอยู่ที่ใด

.....
.....
.....

ความสำคัญ

.....
.....
.....

5. ข้อมูลชนบธรรมเนียมประเพณีในท้องถิ่น

ชื่อประเพณี.....

ความเป็นมา

.....
.....
.....

ความสำคัญ

.....
.....
.....

กิจกรรมที่ประพุดติปฏิบัติในประเพณีนี้

.....
.....
.....

มีพิธีกรรมทางศาสนาอะไรบ้าง

.....
.....
.....

6. ข้อมูลบุคคลสำคัญของท้องถิ่น / ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ.....

เกิด.....

ที่อยู่.....

ความสำคัญ / การประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต

.....
.....
.....

มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับ

.....
.....
.....

มีวิถีในการดำเนินชีวิต / แนวคิด / คุณภาพในการดำเนินชีวิต/ขั้นตอน/วิธีการถ่ายทอดความรู้

.....
.....
.....

การทำคุณประโยชน์แก่ท้องถิ่นสังคมทั่วไป

.....
.....
.....

7. เศรษฐกิจและการประกอบอาชีพที่สำคัญ

การเกษตร

ใช้พื้นที่ประมาณ..... ไร่

- ปลูกพืช..... ไร่

- เลี้ยงสัตว์..... ไร่

ผลผลิตด้านการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ (3 ลำดับ)

.....
.....
.....

การอุตสาหกรรม

โรงงานอุตสาหกรรม.....แห่ง

หัตถกรรมในท้องถิ่น.....แห่ง

ผลผลิตด้านอุตสาหกรรมที่สำคัญ ได้แก่ (3 ลำดับ)

.....
.....
.....

ผลผลิต 1 ผลิตภัณฑ์ 1 ตำบล

ชื่อผลิตภัณฑ์.....

ผลผลิต/วิธีการ/การจำหน่าย

.....
.....
.....

8. ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว

สถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับการขึ้นทะเบียนจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ชื่อ.....

ที่ตั้ง.....

ลักษณะของสถานที่ท่องเที่ยว.....

การอาชีพบริการที่มีในแหล่งท่องเที่ยว

.....
.....
.....

การพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว / พัฒนาอย่างไร

.....
.....
.....

หมายเหตุ

เป็นตัวอย่าง โรงเรียนควรมีการออกแบบการเก็บข้อมูลสารสนเทศ โดยพิจารณาประเด็นจากกรอบ
สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นที่กำหนดไว้ให้ครอบคลุมและสอดคล้องกัน

**แนวทางการสร้างวิชาเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5**

1. การวิเคราะห์ผลการเรียนรู้สู่คำอธิบายรายวิชา

ตัวอย่างการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้รอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เมืองโบราณ”

ข้อที่	ผลการเรียนรู้	พฤติกรรมสำคัญ	ลักษณะพฤติกรรม (K,P,A)	สาระการเรียนรู้
2	อธิบายและวิเคราะห์ลักษณะการเมืองการปกครองของจังหวัด	-อธิบาย, -วิเคราะห์	ความรู้	ลักษณะการเมืองการปกครองของจังหวัด
3	นำเสนอข้อมูลจากหลักฐานที่หลากหลายในการทำความเข้าใจเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ในยุคโบราณ สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยกรุงธนบุรี และสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ	-เข้าใจ -วิเคราะห์ -นำเสนอ -ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์	-ความรู้ -ความรู้ -ทักษะการปฏิบัติ -ทักษะการปฏิบัติ	เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ในยุคโบราณ สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยกรุงธนบุรี และสมัยกรุงรัตนโกสินทร์
7	ศึกษาและนำเสนอประวัติบุคคลสำคัญด้านศาสนา ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านการเมืองการปกครองด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัด	-ศึกษา -นำเสนอ	-ความรู้ -ทักษะการปฏิบัติ	ประวัติบุคคลสำคัญด้านศาสนา ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านการเมืองการปกครอง ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัด
9	เข้าใจ ความหมายและความสำคัญความเป็นเมืองโบราณของจังหวัด และนำเสนอข้อมูลจากหลักฐานที่หลากหลายผ่านทักษะการคิดวิเคราะห์ทางประวัติศาสตร์	-เข้าใจ -วิเคราะห์ -นำเสนอ	-ความรู้ -ความรู้ -ทักษะการปฏิบัติ	ความเป็นเมืองโบราณของจังหวัด

ฯลฯ

หมายเหตุ

พฤติกรรมสำคัญ แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

1. ความรู้ หมายถึง พฤติกรรมการเรียนรู้ของมนุษย์ ตามทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม ได้แก่ ความรู้-จำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ (ประเมินค่า) และการสร้างสรรค์
2. ทักษะ หมายถึง พฤติกรรมแสดงออกของมนุษย์ ตามการฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ
3. คุณลักษณะ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ทศนคติ ความชอบที่เกิดการรับรู้ การทำตาม การปฏิบัติซ้ำๆจนกลายเป็นกิจนิสัย

2. การเขียนคำอธิบายรายวิชา

1. นำคำสำคัญทั้งหมดมาแยกประเภท แบ่งเป็น 3 ลักษณะ แล้วสรุปรวมในการรวมว่าอยู่ในลักษณะใด เพื่อนำมาเขียนคำอธิบายรายวิชา
2. นำสาระการเรียนรู้ในแต่ละเรื่องมาเรียบเรียง หากมีกรณีที่มีเนื้อหาสาระซ้ำกันให้ตัดออก
3. แบ่งการเขียนคำอธิบายรายวิชาออกเป็น 3 ย่อหน้าตามลักษณะของผลการเรียนรู้ ได้แก่ ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ
4. เขียนผลการเรียนรู้ทั้งหมดในท้ายคำอธิบายรายวิชา และสรุปจำนวนทั้งหมด

ตัวอย่างคำอธิบายรายวิชาเพิ่มเติม

ส 21211

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมฯ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1

เวลา 20 ชั่วโมง จำนวน 0.5 นก.

ศึกษา เข้าใจ อธิบาย วิเคราะห์ สำรวจ ในเรื่อง สภาพทางภูมิศาสตร์ ลักษณะการเมืองการปกครองของจังหวัดในปัจจุบัน เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ในยุคโบราณ สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยกรุงธนบุรี และสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ประวัติบุคคลสำคัญด้านศาสนา ด้านการเมืองการปกครอง ด้านอาชีพ ด้านศิลปวัฒนธรรมประเพณี สถาปัตยกรรม โบราณสถานโบราณวัตถุ ขนบธรรมเนียมประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความเป็นเมืองโบราณของจังหวัด

สืบค้นข้อมูลด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ทางประวัติศาสตร์ ข้อมูลจากหลักฐานที่หลากหลาย นำเสนอประวัติบุคคลสำคัญ อาชีพสำคัญ และความเป็นเมืองโบราณของจังหวัด และอนุรักษ์ เสนอแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ของจังหวัดอย่างสร้างสรรค์

เห็นคุณค่า เกิดความรักและภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่น ความเป็นเมืองโบราณของจังหวัด และให้ความสำคัญกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ของจังหวัด

ผลการเรียนรู้ (ตามความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน)

1. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ ประกอบด้วย ภูมิศาสตร์กายภาพ ภูมิศาสตร์ชีวภาพ ภูมิศาสตร์เศรษฐกิจ ภูมิสารสนเทศ
2. อธิบายและวิเคราะห์ ลักษณะการเมืองการปกครองของจังหวัดในปัจจุบัน
3. นำเสนอข้อมูลจากหลักฐานที่หลากหลายในการทำความเข้าใจเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ในยุคโบราณ สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยกรุงธนบุรี และสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ
4. รู้ เข้าใจ และวิเคราะห์ศิลปวัฒนธรรมประเพณีของจังหวัดเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตในท้องถิ่นปัจจุบัน

5. สำรวจและอนุรักษ์ศิลปะและสถาปัตยกรรม โบราณสถานโบราณวัตถุ ขนบธรรมเนียมประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัด

6. วิเคราะห์และร่วมอนุรักษ์ เสนอแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ของจังหวัดอย่างสร้างสรรค์และเห็นคุณค่า

7. ศึกษาและนำเสนอประวัติบุคคลสำคัญด้านศาสนา ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านการเมืองการปกครอง ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัด

8. สำรวจและนำเสนออาชีพสำคัญด้านเกษตรกรรม ด้านพาณิชยกรรม ด้านอุตสาหกรรม ด้านอาชีพอิสระของจังหวัด

9. เข้าใจความหมาย และความสำคัญ ความเป็นเมืองโบราณของจังหวัด และนำเสนอข้อมูลจากหลักฐานที่หลากหลายผ่านทักษะการคิดวิเคราะห์ทางประวัติศาสตร์

3. การเขียนโครงสร้างรายวิชาเพิ่มเติม

เป็นการกำหนดขอบข่ายของรายวิชา ช่วยให้เห็นภาพรวมของแต่ละรายวิชาว่าประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้จำนวนเท่าใด มีสาระสำคัญอย่างไรบ้าง แต่ละหน่วยจะพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตัวชี้วัดใด ใช้เวลาเท่าไร และมีสัดส่วนการเก็บคะแนนของรายวิชานั้นเป็นอย่างไร รายละเอียดดังนี้

3.1 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การตั้งชื่อหน่วยควรน่าสนใจ อาจเป็นประเด็นปัญหา ข้อคำถามหรือข้อโต้แย้งที่สำคัญ สอดคล้องกับชีวิตประจำวันและสังคมของผู้เรียน เหมาะสมกับวัย ความสนใจและความสามารถของผู้เรียน

3.2 มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้/จุดประสงค์ จัดกลุ่มตามความคิดหลัก ตามธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันได้ อาจกำหนดจากกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันหรือต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ สามารถอยู่ในหน่วยการเรียนรู้มากกว่าหนึ่งหน่วยการเรียนรู้ได้

3.3 สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอดได้จากการวิเคราะห์แก่นความรู้ แต่ละมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด รวมถึงสาระการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนจะได้รับจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

3.4 เวลาเรียน กำหนดจากจำนวนหน่วยกิตของรายวิชา แยกจำนวนชั่วโมงตามความสำคัญของการเรียนรู้ในแต่ละหน่วย ซึ่งอาจมีความสำคัญไม่เท่ากัน จึงสามารถกำหนดจำนวนชั่วโมงต่างกันได้

3.5 น้ำหนักคะแนน กำหนดจากสัดส่วนคะแนนที่สถานศึกษากำหนด 100 , 70:30, 80:20 ดังนั้นความสำคัญของการเรียนรู้ในแต่ละหน่วย ซึ่งอาจมีความสำคัญไม่เท่ากัน จึงสามารถกำหนดจำนวนคะแนนต่างกันได้

ตัวอย่างโครงสร้างรายวิชาเพิ่มเติม

ส 21211

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมฯ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ภาคเรียนที่

เวลา 20 ชั่วโมง จำนวน 0.5 หน่วยกิต

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้	สาระสำคัญ	ชั่วโมง	น้ำหนักคะแนน
1	เมืองสิงห์บุรี	ผลการเรียนรู้ข้อที่ 2 อธิบายและวิเคราะห์ ลักษณะการเมืองการปกครอง ของจังหวัดในปัจจุบัน	การปกครองของจังหวัดจากอดีตสู่ ปัจจุบัน	3	15
2	บุคคลสำคัญ	ผลการเรียนรู้ข้อที่ 7 ศึกษาและนำเสนอประวัติ บุคคลสำคัญด้านศาสนา ด้าน ศิลปวัฒนธรรม ด้านการเมือง การปกครอง ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นของ จังหวัด	บุคคลสำคัญและภูมิปัญญาท้องถิ่น ของจังหวัดสิงห์บุรี	7	25
3	เมืองโบราณ	ผลการเรียนรู้ข้อที่ 9 เข้าใจความหมาย และ ความสำคัญ ความเป็นเมือง โบราณของจังหวัด และ นำเสนอข้อมูลจากหลักฐานที่ หลากหลายผ่านทักษะการคิด วิเคราะห์ทางประวัติศาสตร์	ความสำคัญและความล้ำค่าของ จังหวัดสิงห์บุรี	8	30
สอบกลางภาค/ปลายภาค				2	30
รวม				20	100

แนวทางการสร้างกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (ชุมนุม)

สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5

1. การวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้สู่คำอธิบายรายวิชา ตามหลักการเดียวกันกับการเขียนรายวิชาเพิ่มเติม เช่น

ข้อที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	พฤติกรรมสำคัญ	ลักษณะพฤติกรรม	สาระการเรียนรู้
2	อธิบายและวิเคราะห์ลักษณะการเมืองการปกครองของจังหวัด	บอก	ความรู้	ลักษณะการเมืองการปกครองของจังหวัด
7	ศึกษาและนำเสนอประวัติบุคคลสำคัญด้านศาสนา ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านการเมืองการปกครอง ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัด	-ศึกษา -นำเสนอ	-ความรู้ -ทักษะการปฏิบัติ	ประวัติบุคคลสำคัญด้านศาสนา ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านการเมืองการปกครอง ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัด
9	เข้าใจความหมาย และความสำคัญ ความเป็นเมืองโบราณของจังหวัด และนำเสนอข้อมูลจากหลักฐานที่หลากหลายผ่านทักษะการคิดวิเคราะห์ทางประวัติศาสตร์	-ศึกษา -วิเคราะห์ -นำเสนอ -เห็นคุณค่า	-ความรู้ -ความรู้ -ทักษะการปฏิบัติ -คุณลักษณะ	ความเป็นเมืองโบราณของจังหวัด

ฯลฯ

หมายเหตุ

พฤติกรรมสำคัญ แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

1. ความรู้ หมายถึง พฤติกรรมการเรียนรู้ของมนุษย์ ตามทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม ได้แก่ ความรู้-จำ ความเข้าใจ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ การนำไปใช้ (ประเมินค่า) และการสร้างสรรค์
2. ทักษะ หมายถึง พฤติกรรมแสดงออกของมนุษย์ ตามการฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ
3. คุณลักษณะ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ทศนคติ ความชอบที่เกิดการรับรู้ การทำตาม การปฏิบัติซ้ำๆจนกลายเป็นกิจนิสัย

2. การเขียนคำอธิบายรายวิชา

1. นำคำสำคัญทั้งหมดมาแยกประเภท แบ่งเป็น 3 ลักษณะ แล้วสรุปรวมในการรวมว่าอยู่ในลักษณะใด เพื่อนำมาเขียนคำอธิบายรายวิชา
2. นำสาระการเรียนรู้ในแต่ละเรื่องมาเรียบเรียง หากมีกรณีที่มีเนื้อหาสาระซ้ำกันให้ตัดออก
3. แบ่งการเขียนคำอธิบายรายวิชาออกเป็น 3 ย่อหน้าตามลักษณะของผลการเรียนรู้ ได้แก่ ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ
4. เขียนผลการเรียนรู้ทั้งหมดในท้ายคำอธิบายรายวิชา และสรุปจำนวนทั้งหมด

ตัวอย่างคำอธิบายกิจกรรมชุมนุม

ชุมนุมนุรักษ์สิ่งบุรี /อ่างทอง/ลพบุรี/ชัยนาท

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ภาคเรียนที่ 1 ภาคเรียนที่ 1

เวลา 20 ชั่วโมง

ศึกษา บอกรวบรวม วิเคราะห์ ในเรื่องลักษณะการเมืองการปกครองของจังหวัดสิ่งบุรี ประวัติบุคคลสำคัญด้าน ศาสนา ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านการเมืองการปกครองด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ความเป็นเมืองโบราณของจังหวัด สิ่งบุรี ความเป็นเมืองโบราณของจังหวัดสิ่งบุรี

นำเสนอประวัติบุคคลสำคัญ และความเป็นเมืองโบราณของจังหวัดสิ่งบุรี /อ่างทอง/ลพบุรี/ ชัยนาท

เห็นคุณค่าความเป็นเมืองโบราณของจังหวัดสิ่งบุรี

รวมจุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกลักษณะการเมืองการปกครองของจังหวัดสิ่งบุรี
2. ศึกษาและนำเสนอประวัติบุคคลสำคัญด้านศาสนา ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านการเมืองการปกครอง ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดสิ่งบุรี
3. ศึกษาวิเคราะห์ และนำเสนอความเป็นเมืองโบราณของจังหวัดสิ่งบุรี ของจังหวัดสิ่งบุรี อย่างสร้างสรรค์และเห็นคุณค่า

3. การเขียนโครงสร้างกิจกรรมชุมนุม

เป็นการกำหนดขอบข่ายของกิจกรรม ประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ รายการจัดกิจกรรม เวลา เรียน รายละเอียดดังนี้

3.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นการกำหนดเป้าหมายในการจัดกิจกรรมว่าต้องการอะไร

3.2 กิจกรรม สาระสำคัญของกิจกรรมที่ต้องการให้ผู้เรียนจะได้รับจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม จุดประสงค์การเรียนรู้

3.3 เวลาเรียน กำหนดจากรายการจัดกิจกรรมเป็นหลักสำคัญ แยกจำนวนชั่วโมงตามความสำคัญของ สาระในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง ซึ่งอาจมีความสำคัญไม่เท่ากัน

ตัวอย่างโครงสร้างกิจกรรมชุมนุม

ชุมนุมนักเรียนสิงห์บุรี

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ภาคเรียนที่ 1 ภาคเรียนที่ 1

เวลา 20 ชั่วโมง

หน่วยที่	จุดประสงค์	กิจกรรม	ชั่วโมง
1	บอกลักษณะการเมืองการปกครองของจังหวัดสิงห์บุรี	การปกครองของจังหวัดสิงห์บุรีจากอดีตสู่ปัจจุบัน	3
2	ศึกษาและนำเสนอประวัติบุคคลสำคัญด้านศาสนา ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านการเมืองการปกครองด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดสิงห์บุรี	บุคคลสำคัญและภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดสิงห์บุรี	7
3	ศึกษาวิเคราะห์และนำเสนอความเป็นเมืองโบราณของจังหวัดสิงห์บุรีอย่างเห็นคุณค่า	ความสำคัญและความล้ำค่าของจังหวัดสิงห์บุรี	8
รวม			18